

πως θα πετω τον αυθεντη να
λαμβάνει τα φάρμακά του.

Χάρης Γράσσο
MD, FESC, PhD
Διευθυντής Καρδιολογίας
ΓΝΑ "ΚΑΤ"

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Ουδεμία οικονομική σχέση έχω να δηλώσω.

The Clinton Syndrome

“I've also been treating the high cholesterol and then I stopped taking that medicine because I got my cholesterol down low. And I had, in the past, had a little blood pressure problem, which I've treated and then I got it down...”

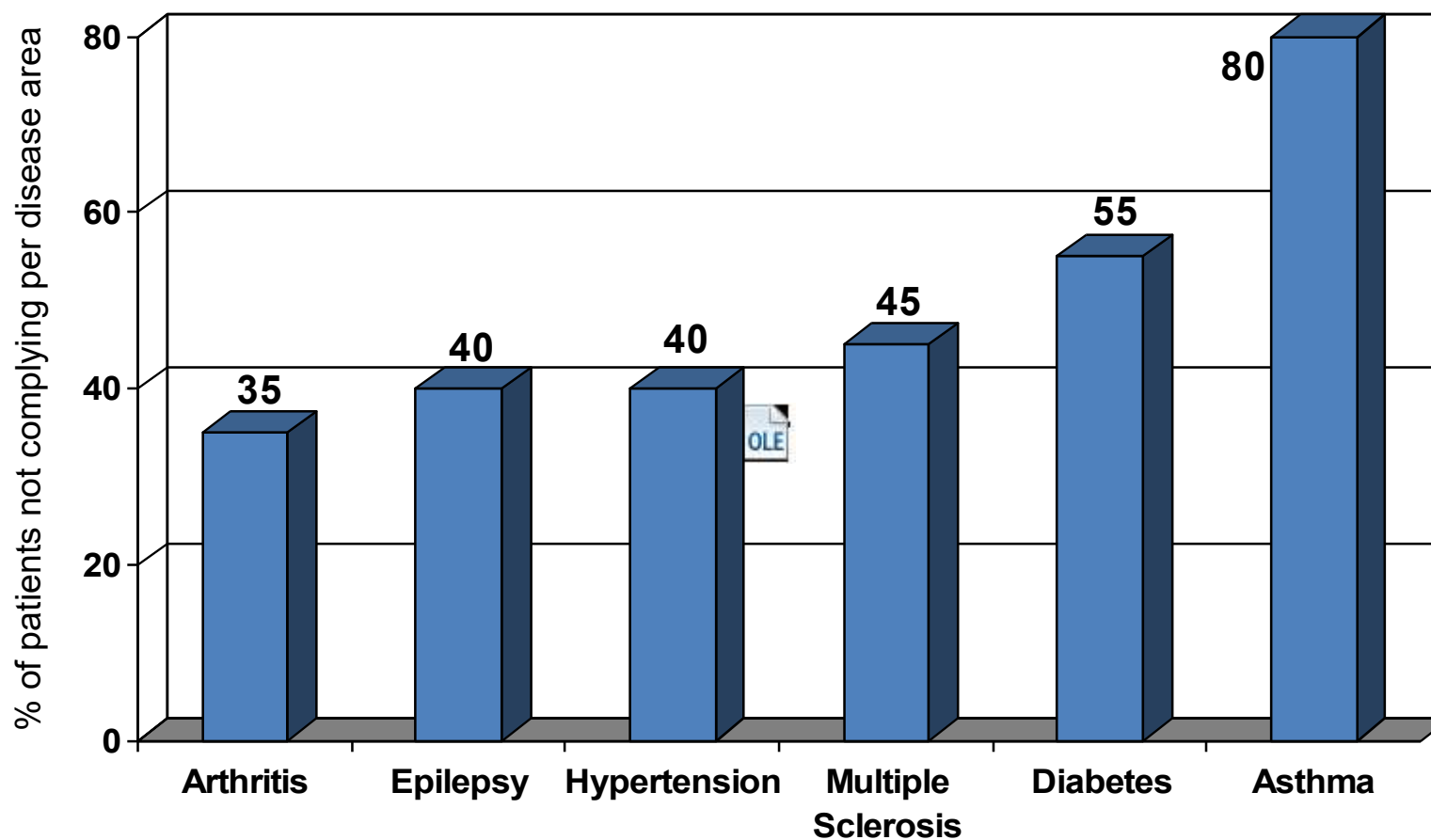

Messerli FH, et al,
Lancet in press 2007

President Clinton Calls In to [Larry King Live](#)
Posted on Fri Sep 03, 2004 at 11:31:06 PM EST

Adherence in Chronic Diseases

Non-adherence to therapy affects virtually all disease areas

Whitney HAK, Jr. et al. 1993; Hadijmichael et al. 1999

2013 ESH/ESC Guidelines for the management of arterial hypertension

Non-adherence

Discontinuers

(patients who discontinue treatment)

Bad Users

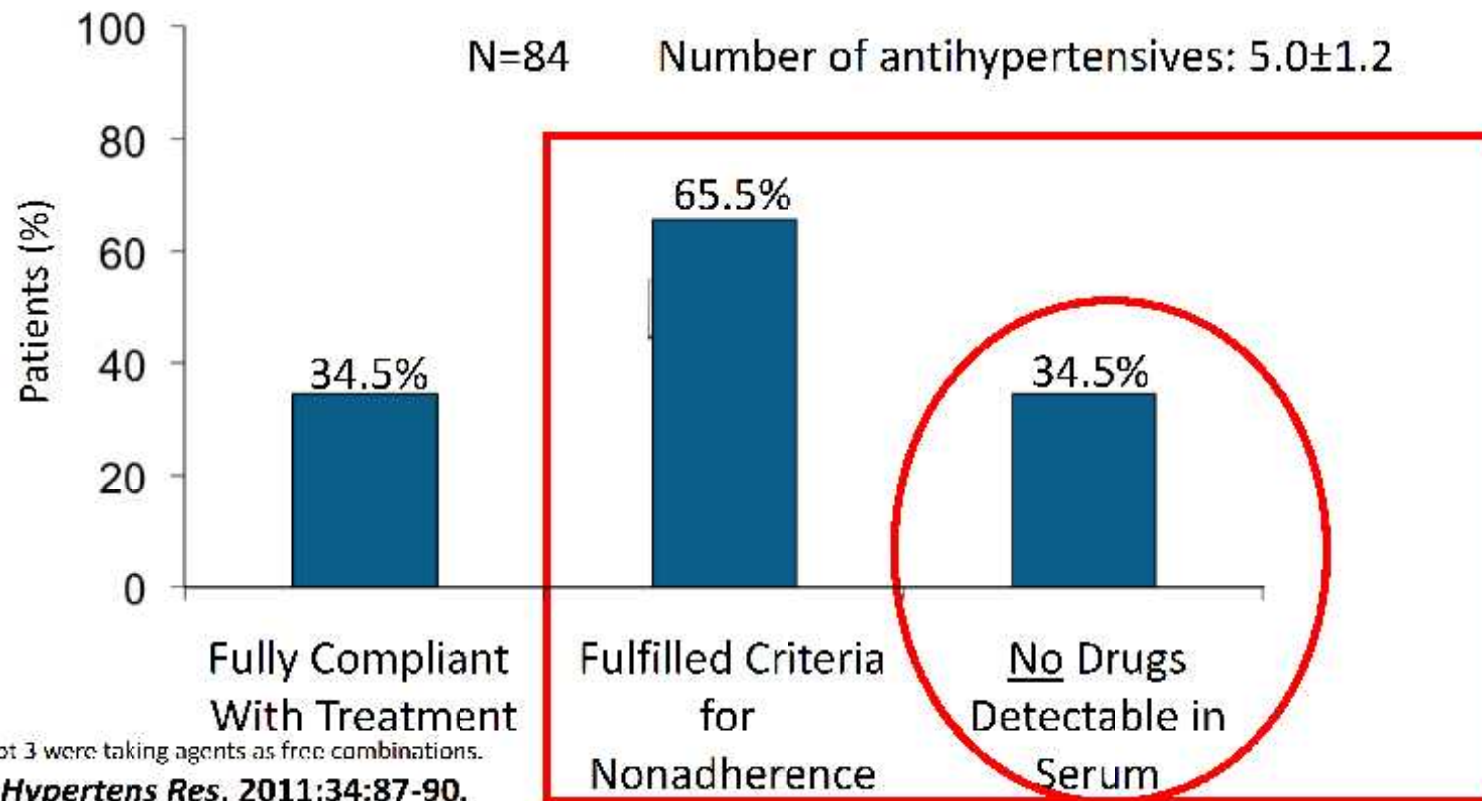
(those who take treatment irregularly)

- **6 months** later → 33% of patients stop their treatment
- **1 year** later → 50% of patients stop their treatment
- **On a daily basis** → 10% of patients do not take their medication

How Many Patients Are Actually Adherent to Their Antihypertensive Medication?

A quantitative analysis based on serum drug levels in patients taking free combination multidrug therapy*

Free combination therapy is likely to be associated with nonadherence to ≥ 1 prescribed antihypertensive agent

*All patients except 3 were taking agents as free combinations.

Ceral J et al. *Hypertens Res.* 2011;34:87-90.

Αναλύοντας τις παραμέτρους που επηρεάζουν τη συμμόρφωση

Νοητικοί

Κίνητρα, Προσδοκίες,
βαθμός γνώσης
Υποθέσεις για τη νόσο και
τα φάρμακα
Αναμονή εμποδίων
Στόχοι

Κοινωνικοί

Χαμηλό κοινωνικο-
οικονομικό επίπεδο
Αμάθεια
Οικονομικά προβλήματα
Ανεργία
Κοινωνική υποστήριξη

Συμπεριφοράς

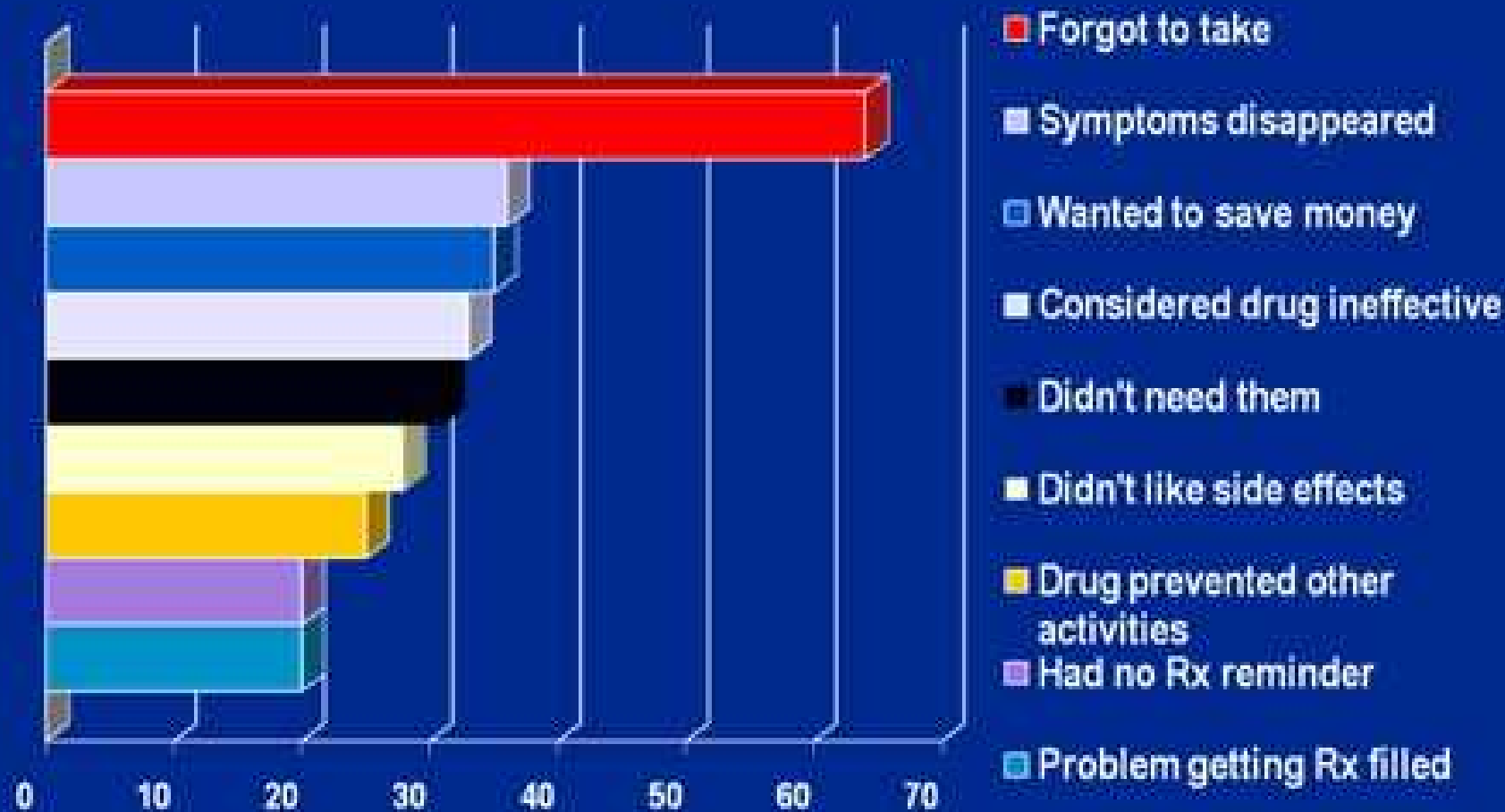
Σταθερότητα καθημερινών
λειτουργιών
Ικανότητες ασθενούς στη
χρήση φαρμάκων σε
διάφορες καταστάσεις.
ΑΕ και κενά στη διαχείρισή
τους.

Χρήση καταχρηστικών
ουσιών και αλκοόλ.

Ψυχολογικοί

Μοναξιά
Ενοχές
Μειωμένη αυτοεκτίμηση
Κατάθλιψη
Ελπίδα

Reasons For Not Taking Medications

Εχουμε ποτέ σκεφτεί τι περιλαμβάνει μια χρόνια θεραπεία??

Condition	Medications
Heart failure	Diuretic + Beta-Blocker + ACEI/ARB ± Aldosterone blocker ± Digoxin
Post myocardial infarction	Aspirin + Beta-Blocker + ACEI/ARB + Statin
Post PCI	Aspirin + Clopidogrel + Statin + Beta- Blocker ± ACEI/ARB
Hypertension (>Stage I)	Combinations of at least 2 of following: ACEI/ARB, CCB, Diuretics, Beta-blockers
Diabetes (Non- insulin-dependent)	Sulfonylurea + Biguanide + Aspirin + ACEI/ARB + Statins
Hypercholesterolemia	Statins ± Ezetimibe or Statins ± Niacin